

บันทึก

เรื่อง ทหหรือปัญหาข้อกฎหมายตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๐๓

ลงวันที่ ๑๖ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๑๕ (หน้าที่จ่ายเงินสมทบกองทุน

เงินทดแทนของผู้รับเหมาขั้นต้นแทนผู้รับเหมาช่วงซึ่งเป็นนายจ้าง)

กรมแรงงาน ได้มีหนังสือ ด่วนมาก ที่ มท ๑๑๑๑/๑๗๘๕๓ ลงวันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๓๐ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า คณะกรรมการกองทุนเงินทดแทนมีปัญหา ข้อกฎหมายในการพิจารณาอุทธรณ์ของบริษัทเวียนี่ ลาวอร์ เอส.พี.เอ. จำกัด ซึ่งอุทธรณ์เรื่อง การจ่ายเงินสมทบกองทุนเงินทดแทนและเงินเพิ่มเติมแทนบริษัทเต็ดตราไทย เอ็นยีเนียร์ แอนด์คอน สตรัคชั่น จำกัด โดยรับผิดชอบในฐานะผู้รับเหมาขั้นต้น สรุปความเป็นมาของเรื่องได้ดังนี้

๑. บริษัทเวียนี่ ลาวอร์ เอส.พี.เอ. จำกัด เลขที่บัญชี ๖๕๒๘ ได้ลงทะเบียนเพื่อ จ่ายเงินสมทบกองทุนเงินทดแทนเมื่อวันที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๒๗ โดยมีหน้าที่จ่ายเงินสมทบฯ ตั้งแต่วันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๒๗ รหัส ๑๓๐๑ ประเภทกิจการการก่อสร้าง อัตราเงินสมทบ ๓.๐% บริษัทเวียนี่ฯ ได้จ่ายเงินสมทบกองทุนเงินทดแทนด้วยดีมาตลอดตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๒๗ จนถึง ปัจจุบัน

๒. บริษัทเต็ดตราไทย เอ็นยีเนียร์ แอนด์คอนสตรัคชั่น จำกัด เลขที่บัญชี สป ๐๑๒๒ ได้ลงทะเบียนเพื่อจ่ายเงินสมทบกองทุนเงินทดแทน ณ สำนักงานแรงงานจังหวัด สมุทรปราการเมื่อวันที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๑๘ โดยมีหน้าที่จ่ายเงินสมทบกองทุนเงินทดแทน ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๑๘ รหัส ๐๙๐๒ ประเภทกิจการการผลิตชิ้นส่วนประกอบด้วยโลหะ เพื่อใช้ในการก่อสร้าง อัตราเงินสมทบ ๑.๕%

๓. บริษัทเต็ดตราไทย เอ็นยีเนียร์ แอนด์คอนสตรัคชั่น จำกัด ได้เริ่มค้างชำระ เงินสมทบกองทุนเงินทดแทนและเงินเพิ่มตามกฎหมายตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๒๗ ในปี พ.ศ. ๒๕๒๘ บริษัทเต็ดตราไทยฯ ได้ขออนุญาตผ่อนชำระเงินสมทบกองทุนเงินทดแทนเป็นงวด แทนที่จะ จ่ายเงินสมทบครั้งเดียวเป็นรายปี แต่ปรากฏว่าการชำระเงินสมทบกองทุนเงินทดแทนในปี พ.ศ. ๒๕๒๘ นี้ล่าช้าทำให้บริษัทเต็ดตราไทยฯ ต้องชำระเงินเพิ่มตามกฎหมาย ซึ่งสำนักงานกองทุนเงิน ทดแทนได้แจ้งให้บริษัทเต็ดตราไทยฯ ทราบแล้ว แต่บริษัทเต็ดตราไทยฯ ไม่ได้ชำระเงินเพิ่มตาม กฎหมายที่ค้างอยู่จำนวน ๒,๔๑๕.๒๐ บาท

๔. เนื่องจากบริษัทเต็ดตราไทยฯ ได้ชำระเงินสมทบกองทุนเงินทดแทนสำหรับปี พ.ศ. ๒๕๒๘ ล่าช้า ถึงแม้ว่าจะได้รับอนุญาตให้ผ่อนชำระก็ตาม สำนักงานกองทุนเงินทดแทนจึง ไม่อนุญาตให้บริษัทเต็ดตราไทยฯ ผ่อนชำระเงินสมทบกองทุนเงินทดแทนสำหรับปี พ.ศ. ๒๕๒๙ ซึ่งบริษัทเต็ดตราไทยฯ ก็ได้ชำระเงินสมทบกองทุนเงินทดแทนเป็นบางส่วน ทำให้ยังค้างชำระเงิน สมทบกองทุนเงินทดแทนสำหรับปีพ.ศ. ๒๕๒๙ เป็นเงิน ๒๔,๘๗๗.๙๕ บาท และบริษัทเต็ดตรา ไทยฯ ต้องชำระเงินเพิ่มตามกฎหมายเนื่องจากชำระเงินสมทบกองทุนเงินทดแทนล่าช้าอีกเป็นเงิน

๖,๐๗๔.๗๓ บาท

๕. ในปี พ.ศ. ๒๕๒๙ เจ้าหน้าที่ของสำนักงานกองทุนเงินทดแทนได้ตรวจสอบบัญชีของบริษัทเต็ดตราไทยฯ สำหรับปี พ.ศ. ๒๕๒๗ พบว่าบริษัทเต็ดตราไทยฯ ได้แจ้งยอดรายการค่าจ้างสำหรับปี พ.ศ. ๒๕๒๗ เพื่อใช้คำนวณเงินสมทบกองทุนเงินทดแทนต่ำกว่าความเป็นจริง บริษัทเต็ดตราไทยฯ จึงมีหน้าที่จะต้องชำระเงินสมทบกองทุนเงินทดแทนสำหรับปี พ.ศ. ๒๕๒๗ เพิ่มขึ้นอีก ๖๕,๘๖๙.๙๕ บาท สำนักงานกองทุนเงินทดแทนได้แจ้งให้บริษัทเต็ดตราไทยฯ ชำระเงินสมทบดังกล่าวภายในวันที่ ๙ กรกฎาคม ๒๕๒๙

๖. หลังจากนั้นเจ้าหน้าที่กรมแรงงานไม่สามารถติดต่อกับบริษัทเต็ดตราไทยฯ ได้ เนื่องจากบริษัทเต็ดตราไทยฯ ได้หยุดกิจการ เจ้าหน้าที่กรมแรงงานจึงได้ดำเนินการตรวจสอบทรัพย์สินของบริษัทฯ ปรากฏว่าไม่มีทรัพย์สินที่จะดำเนินการยึดทรัพย์ได้ แต่พบว่าบริษัทเต็ดตราไทยฯ ได้รับเหมาช่วงงานก่อสร้างในโครงการเชื่อมเขี้ยวหาลานตามสัญญาที่ EGAT ๔๗/๗-๑๑-๐๐๑๕-CL-C๒ ลงวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๒๗ โดยมีบริษัทเวีนนี้ฯ เป็นผู้รับเหมาขั้นต้นและบริษัทเต็ดตราไทยฯ เป็นผู้รับเหมาช่วง กรมแรงงานจึงดำเนินการประกาศอายัดทรัพย์สินบริษัทเต็ดตราไทยฯ เอนิเยร์ริง แอนด์คอนสตรัคชั่น จำกัด เมื่อวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๒๙ โดยสั่งอายัดเงินค่ารับเหมาก่อสร้างทั้งหมดที่บริษัทเวีนนี้ฯ จะต้องจ่ายให้แก่บริษัทเต็ดตราไทยฯ ตามสัญญาจ้างเหมาช่วงในโครงการเชื่อมเขี้ยวหาลานเพื่อนำมาชำระเป็นเงินสมทบกองทุนเงินทดแทนที่บริษัทเต็ดตราไทยฯ ยังค้างชำระอยู่สำหรับปี พ.ศ. ๒๕๒๗ - พ.ศ. ๒๕๒๙ จำนวนเงิน ๙๐,๗๔๗.๔๕ บาท และเงินเพิ่มตามกฎหมาย(คำนวณถึงวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๓๐)จำนวนเงิน ๔๕,๕๙๒.๘๗ บาท รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๑๓๖,๓๔๐.๓๒ บาท

๗. บริษัทเวีนนี้ฯ ได้มีหนังสือลงวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๐ แจ้งให้กรมแรงงานทราบว่า บริษัทเต็ดตราไทยฯ ได้ทำสัญญาโอนสิทธิการรับชำระเงินค่างานทั้งหมดให้บริษัทเงินทุนยูไนเต็ดเป็นผู้รับแทนแล้วตามสัญญาโอนสิทธิเรียกร้องลงวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๒๙ บริษัทเวีนนี้ฯ จึงไม่ผูกพันที่จะต้องจ่ายเงินค่างานให้บริษัทเต็ดตราไทยฯ อีก และเนื่องจากบริษัทเต็ดตราไทยฯ ผิดสัญญาว่าจ้าง บริษัทเวีนนี้ฯ จึงได้บอกเลิกสัญญากับบริษัทเต็ดตราไทยฯ ไปแล้วตั้งแต่วันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๓๐ จึงไม่สามารถส่งเงินตามคำสั่งอายัดทรัพย์สินได้

๘. เจ้าหน้าที่กรมแรงงานได้มีหนังสือด่วนมาก ที่ มท ๑๑๐๖/๑๙๕๔ ลงวันที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๓๐ ถึงกรรมการผู้จัดการบริษัทเวีนนี้ฯ สั่งให้บริษัทเวีนนี้ฯ ในฐานะผู้รับเหมาขั้นต้นชำระเงินสมทบกองทุนเงินทดแทนที่บริษัทเต็ดตราไทยฯ ค้างชำระอยู่สำหรับปี พ.ศ. ๒๕๒๗ - พ.ศ. ๒๕๒๙ เป็นเงิน ๙๐,๗๔๗.๔๕ บาท และเงินเพิ่มตามกฎหมาย(คำนวณถึงวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๓๐) เป็นเงิน ๗๗,๓๕๔.๔๘ บาท โดยให้ชำระเงินสมทบและเงินเพิ่มดังกล่าวภายในวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๓๐

๙. บริษัทเวีนนี้ฯ ได้มีหนังสือลงวันที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๓๐ และวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๓๐ ออทธรรณคำสั่งของเจ้าหน้าที่กรมแรงงานตาม ๘ ต่อคณะกรรมการกองทุนเงินทดแทน และชี้แจงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการจ่ายเงินค่างานให้บริษัทเต็ดตราไทยฯ ตามสัญญาจ้างเหมาช่วงว่า ในปี พ.ศ. ๒๕๒๗ บริษัทเวีนนี้ฯ ไม่ได้จ่ายเงินค่างานให้แก่บริษัทเต็ดตราไทยฯ

เลยเพราะไม่ได้มีการสร้างงานขึ้นมาแต่อย่างใด บริษัทเวีนีนี้ฯ ได้จ่ายค่างานให้แก่บริษัทเต็ดตราไทยฯ ในปี พ.ศ. ๒๕๒๘ เป็นเงิน ๔,๓๘๕,๐๑๒.๕๐ บาท ปี พ.ศ. ๒๕๒๙ เป็นเงิน ๖,๓๗๕,๔๗๔.๘๒ บาท และปี พ.ศ. ๒๕๓๐ เป็นเงิน ๒๓๐,๓๑๐ บาท เงินจำนวนดังกล่าวเป็นค่างานเหมาจ่ายซึ่งรวมถึงค่าจ้าง ค่าวัสดุและอุปกรณ์ด้วย และจากการตรวจสอบเอกสารของบริษัทเวีนีนี้ฯ เมื่อวันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๓๐ คำชี้แจงเกี่ยวกับการจ่ายเงินค่างานดังกล่าวข้างต้นเป็นความจริง

๑๐. บริษัทเวีนีนี้ฯ ได้อุทธรณ์คำสั่งของเจ้าหน้าที่กรมแรงงานในประเด็นดังต่อไปนี้

๑๐.๑ บริษัทเวีนีนี้ฯ ยอมรับว่าในฐานะผู้รับเหมาขั้นต้นบริษัทฯ มีหน้าที่ตามกฎหมายที่จะต้องชำระเงินสมทบกองทุนเงินทดแทนที่บริษัทเต็ดตราไทยฯ ซึ่งเป็นผู้รับเหมาช่วงและเป็นนายจ้างค้างชำระอยู่ แต่จำนวนเงินสมทบฯ ที่บริษัทฯ จะต้องชำระนั้นควรจะต้องคำนวณจากค่าจ้างที่บริษัทฯ ได้จ่ายให้กับบริษัทเต็ดตราไทยฯ ตามสัญญาจ้างเหมาช่วงเท่านั้น มิใช่คำนวณจากค่างานทั้งหมด หรือจากยอดค่าจ้างทั้งปีของบริษัทเต็ดตราไทยฯ เพราะบริษัทเต็ดตราไทยฯ ทำกิจการอื่นๆ อีกหลายอย่างนอกเหนือจากรับเหมาช่วงงานก่อสร้างในโครงการเชื่อมเขี้ยวหูลาน

๑๐.๒ บริษัทเวีนีนี้ฯ ไม่ควรต้องรับผิดชอบชำระเงินเพิ่มตามกฎหมายแทนบริษัทเต็ดตราไทยฯ เพราะเงินเพิ่มนั้นเป็นการลงโทษนายจ้างที่ผิดนัดไม่ชำระเงินสมทบกองทุนเงินทดแทน บริษัทฯ เป็นเพียงผู้รับเหมาขั้นต้น ไม่ได้เป็นนายจ้างโดยตรงและมีได้ใจพึงเฉยไม่ชำระเงินสมทบกองทุนเงินทดแทน

๑๐.๓ อัตราเงินสมทบที่ใช้ในการคำนวณเงินสมทบที่บริษัทเต็ดตราไทยฯ จะต้องชำระควรจะเป็น ๑.๕% เท่านั้น เพราะบริษัทเต็ดตราไทยฯ ลงทะเบียนประเภทกิจการเป็นการผลิตชิ้นส่วนประกอบด้วยโลหะเพื่อใช้ในการก่อสร้างซึ่งกฎหมายกำหนดอัตราเงินสมทบไว้เป็น ๑.๕%

คณะกรรมการกองทุนเงินทดแทนได้พิจารณาอุทธรณ์ของบริษัทเวีนีนี้ฯ ลาวอรี เอส.พี.เอ. จำกัด แล้ว มีความเห็นแบ่งออกเป็นสองฝ่าย ดังนี้

ฝ่ายที่หนึ่ง เห็นว่า ความในข้อ ๗ วรรคสองแห่งประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ ๑๐๓ ลงวันที่ ๑๖ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๑๕ กำหนดให้ผู้รับเหมาขั้นต้นต้องร่วมรับผิดชอบกับผู้รับเหมาช่วงซึ่งเป็นนายจ้าง เกี่ยวกับการจ่ายค่าชดเชยในกรณีเลิกจ้าง การจ่ายเงินทดแทนในกรณีที่ลูกจ้างประสบอันตรายหรือเจ็บป่วย หรือถึงแก่ความตายเนื่องจากการทำงาน และการจ่ายเงินสมทบกองทุนเงินทดแทนด้วย โดยไม่มีข้อแม้เป็นอย่างอื่นเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องการจ่ายเงินสมทบกองทุนเงินทดแทน ก็เนื่องจากกฎหมายมีเจตนาให้กองทุนเงินทดแทนสามารถเรียกเก็บเงินสมทบจากนายจ้างที่อยู่ในข่ายบังคับได้ครบถ้วนทุกราย เพื่อที่จะนำไปรักษาลิทธิประโยชน์ของลูกจ้างอันพึงได้รับตามกฎหมายต่อไปได้ ไม่ว่าผู้รับเหมาขั้นต้นจะได้อำนาจเงินค่างานให้ผู้รับเหมาช่วงไปแล้วทั้งหมดหรือบางส่วนก็ตาม

ฝ่ายที่สอง เห็นว่า เมื่อบริษัท/นายจ้างผู้รับเหมาขั้นต้นจ่ายเงินค่างานเหมาช่วง

ให้แก่ผู้รับเหมาช่วงไปหมดแล้ว เพื่อความเป็นธรรมจึงไม่ควรให้บริษัท/นายจ้างผู้รับเหมาขั้นต้น ต้องเป็นผู้รับผิดชอบในการจ่ายเงินสมทบกองทุนเงินทดแทนแทนผู้รับเหมาช่วงอีก เนื่องจากทั้งสองฝ่ายไม่มีนิติสัมพันธ์ต่อกันแล้ว

เมื่อคณะกรรมการกองทุนเงินทดแทนมีความเห็นแบ่งเป็นสองฝ่าย ดังที่ได้กล่าวมาแล้ว กรมแรงงานจึงได้ขอให้คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาวินิจฉัยปัญหาข้อกฎหมายดังต่อไปนี้ เพื่อจะได้ยึดถือเป็นแนวปฏิบัติต่อไป

๑. ความเห็นของคณะกรรมการกองทุนเงินทดแทนเกี่ยวกับข้อ ๗ วรรคสอง ของประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๐๓ ลงวันที่ ๑๖ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๑๕ ฝ่ายใดถูกต้อง และจะมีอายุความนานเพียงใด

๒. หากความเห็นของทั้งสองฝ่ายไม่ถูกต้อง ความเห็นที่ถูกต้องควรจะเป็นประการใด

ในการพิจารณาปัญหาที่ขอหารือมานี้ คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๒) ได้รับฟังคำชี้แจงเพิ่มเติมจากผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (กรมแรงงาน) ได้ความว่า นายจ้างมีหน้าที่ตามกฎหมายที่จะต้องจ่ายเงินสมทบเข้ากองทุนเงินทดแทนที่จัดตั้งขึ้นในกรมแรงงาน เพื่อให้มีการจ่ายเงินทดแทนแก่ลูกจ้างแทนนายจ้างในกรณีต่าง ๆ ที่กฎหมายกำหนดให้นายจ้างต้องจ่ายเงินทดแทนให้แก่ลูกจ้างในกรณีที่นายจ้างเป็นผู้รับเหมาช่วง กฎหมายกำหนดให้ผู้รับเหมาช่วงถัดขึ้นไปทุกราย รวมทั้งผู้รับเหมาขั้นต้นต้องร่วมกันรับผิดชอบในการจ่ายเงินสมทบกองทุนเงินทดแทน ทั้งนี้ เพื่อป้องกันไม่ให้มีการหลีกเลี่ยงการจ่ายเงินสมทบดังกล่าว การจ่ายเงินสมทบกองทุนเงินทดแทนครั้งแรก นายจ้างจะลงทะเบียนต่อสำนักงานกองทุนเงินทดแทน โดยแจ้งประเภทกิจการ รายการค่าจ้างที่ต้องจ่ายแต่ละปี และจำนวนลูกจ้างทั้งหมดตามแบบที่สำนักงานกองทุนเงินทดแทนกำหนด สำนักงานกองทุนเงินทดแทนจะกำหนดรหัสประเภทกิจการของนายจ้าง และอัตราเงินสมทบที่นายจ้างจะต้องจ่าย และนายจ้างจะต้องจ่ายเงินสมทบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มีหน้าที่จ่ายเงินสมทบกองทุนเงินทดแทน การจ่ายเงินสมทบกองทุนเงินทดแทนครั้งต่อไป นายจ้างต้องจ่ายเป็นรายปีโดยจ่ายภายในเดือนมกราคมของทุกปี แต่นายจ้างที่ไม่สามารถจ่ายเงินสมทบกองทุนเงินทดแทนเป็นรายปีได้ อาจขออนุญาตต่อสำนักงานกองทุนเงินทดแทนผ่อนชำระเป็นงวดได้ถ้าหากนายจ้างจ่ายเงินสมทบกองทุนเงินทดแทนไม่ครบหรือไม่ทันภายในกำหนดเวลา ก็จะต้องจ่ายเงินเพิ่มคิดเป็นรายเดือนทุกเดือนในอัตราร้อยละห้าของเงินสมทบที่ค้างจ่ายจำนวนเงินสมทบที่นายจ้างจะต้องจ่ายเข้ากองทุนเงินทดแทนจะคำนวณเฉพาะจากค่าจ้างที่นายจ้างต้องจ่ายในแต่ละปี โดยสำนักงานกองทุนเงินทดแทนจะประเมินจำนวนเงินสมทบที่นายจ้างจะต้องจ่ายเข้ากองทุนเงินทดแทนจากจำนวนเงินค่าจ้างของปีที่แล้วที่นายจ้างได้แจ้งไว้เมื่อนายจ้างได้แจ้งรายการค่าจ้างที่จ่ายไปจริงสำหรับปีนั้นแล้ว สำนักงานกองทุนเงินทดแทนก็จะเรียกให้นายจ้างจ่ายเงินสมทบกองทุนเงินทดแทนให้ถูกต้องอัตราเงินสมทบที่กำหนดไว้เมื่อนายจ้างมาลงทะเบียนเพื่อจ่ายเงินสมทบครั้งแรกนี้ เมื่อใช้ไปแล้วเป็นเวลาสี่ปีปฏิทิน สำนักงานกองทุนเงินทดแทนอาจเพิ่มหรือลดอัตราเงินสมทบที่นายจ้างจะต้องจ่ายได้ โดยพิจารณาว่าในระยะเวลาสามปีปฏิทินที่ผ่านมาอัตราส่วนการสูญเสียโดยเฉลี่ยของนายจ้างสูงหรือต่ำเพียงใด ถ้า

อัตราส่วนการสูญเสียของนายจ้างสูง อัตราเงินสมทบของนายจ้างในปีต่อมาก็จะเพิ่มขึ้น แต่ถ้าอัตราส่วนการสูญเสียของนายจ้างต่ำ อัตราเงินสมทบของนายจ้างในปีต่อมาก็จะลดลง ทั้งนี้ ตามเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด สำนักงานกองทุนเงินทดแทนจะแจ้งการเปลี่ยนแปลงอัตราเงินสมทบให้นายจ้างทราบเป็นปีๆไป บริษัทเต็ดตราไทยฯ นั้นได้ลงทะเบียนเพื่อจ่ายเงินสมทบกองทุนเงินทดแทนเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๘ และเริ่มจ่ายเงินสมทบกองทุนเงินทดแทนเมื่อเดือนมกราคม พ.ศ. ๒๕๑๙ โดยสำนักงานกองทุนเงินทดแทนได้จัดประเภทกิจการของบริษัทฯ เป็นการผลิตชิ้นส่วนประกอบด้วยโลหะเพื่อใช้ในการก่อสร้าง อัตราเงินสมทบ ๑.๕% หลังจากที่ได้ใช้อัตราเงินสมทบ ๑.๕% มาครบสี่ปีปฏิทิน (พ.ศ. ๒๕๑๙-พ.ศ. ๒๕๒๒) แล้ว สำนักงานกองทุนเงินทดแทนได้เปลี่ยนแปลงอัตราเงินสมทบของบริษัทฯ โดยพิจารณาว่าในช่วงระยะเวลาสามปีปฏิทินที่ผ่านมา อัตราส่วนการสูญเสียโดยเฉลี่ยของบริษัทเต็ดตราไทยฯ สูงหรือต่ำเพียงใด และสำนักงานกองทุนเงินทดแทนก็ได้แจ้งการเปลี่ยนแปลงอัตราเงินสมทบของบริษัทเต็ดตราไทยฯ ให้บริษัทฯ ทราบเป็นปีๆไป เริ่มจากปี พ.ศ. ๒๕๒๓ เป็นต้นมา ในปี พ.ศ. ๒๕๒๓ สำนักงานกองทุนเงินทดแทนได้แจ้งให้บริษัทฯ ทราบว่า อัตราเงินสมทบของบริษัทฯ เปลี่ยนเป็น ๓% ปี พ.ศ. ๒๕๒๔ เป็น ๒.๔% ปี พ.ศ. ๒๕๒๕ เป็น ๒.๕๕% พ.ศ. ๒๕๒๖ เป็น ๒.๑% และปี พ.ศ. ๒๕๒๗-พ.ศ. ๒๕๒๙ เป็น ๓% ซึ่งบริษัทเต็ดตราไทยฯ ก็ไม่ได้โต้แย้งแต่อย่างใด

สำหรับจำนวนเงินสมทบกองทุนเงินทดแทนที่บริษัทเวีนีนี้ฯ จะต้องรับผิดชอบ บริษัทเต็ดตราไทยฯ ในฐานะที่เป็นผู้รับเหมาชั้นต้นนั้น ปรากฏว่าบริษัทเวีนีนี้ฯ ไม่ได้จ่ายเงินใดๆ ให้กับบริษัทเต็ดตราไทยฯ ตามสัญญาจ้างเหมาช่วงในปี พ.ศ. ๒๕๒๗ แต่ได้จ่ายให้ในปี พ.ศ. ๒๕๒๘ พ.ศ. ๒๕๒๙ และ พ.ศ. ๒๕๓๐ เป็นค่างานเหมาจ่ายซึ่งรวมถึงค่าจ้าง ค่าวัสดุและอุปกรณ์ด้วย สำนักงานกองทุนเงินทดแทนจึงเห็นว่า บริษัทเวีนีนี้ฯ ไม่ต้องรับผิดชอบในเงินสมทบกองทุนเงินทดแทนสำหรับปี พ.ศ. ๒๕๒๗ ที่บริษัทเต็ดตราไทยฯ ค้างชำระอยู่ ส่วนจำนวนเงินสมทบสำหรับปี พ.ศ. ๒๕๒๘ พ.ศ. ๒๕๒๙ และ พ.ศ. ๒๕๓๐ ที่บริษัทเวีนีนี้ฯ ต้องรับผิดชอบร่วมกับบริษัทเต็ดตราไทยฯ นั้น เมื่อไม่อาจทราบจำนวนเงินส่วนที่เป็นค่าจ้างจริงๆได้ สำนักงานกองทุนเงินทดแทน จึงได้ประเมินค่าจ้างในอัตรา ๓๐% ของเงินค่างานเหมาจ่ายทั้งหมดโดยถือตามวิธีการประเมินตรวจสอบค่าจ้างตามที่กรมสรรพากรได้ปฏิบัติอยู่ กล่าวคือ กรมสรรพากรได้ถือตามหลักการประเมินค่าจ้างในงานก่อสร้างของกรมโยธาธิการคือ กำหนดให้ค่าจ้างมีอัตราระหว่าง ๓๐%- ๓๕% ของเงินค่างาน แล้วแต่ความยากง่ายของงาน

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๒) ได้พิจารณาปัญหาที่ขอหารือมาประกอบกับคำชี้แจงเพิ่มเติมของผู้แทนกระทรวงมหาดไทย(กรมแรงงาน) แล้ว มีความเห็นว่า ปัญหาที่ขอหารือนี้เป็นเรื่องเกี่ยวกับความรับผิดชอบของผู้รับเหมาชั้นต้น (บริษัทเวีนีนี้ฯ) ในการจ่ายเงินสมทบกองทุนเงินทดแทนแทนผู้รับเหมาช่วงซึ่งเป็นนายจ้าง (บริษัทเต็ดตราไทยฯ) ว่าจะมีอยู่เพียงใด ในปัญหานี้ คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๒) เห็นว่า ข้อ๗^๑ ของประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๐๓ ลงวันที่ ๑๖ มีนาคม

^๑ ข้อ ๗ ในกรณีที่นายจ้างเป็นผู้รับเหมาช่วง ให้ผู้รับเหมาช่วงถัดขึ้นไปหากมีตลอดสายจนถึง

พ.ศ. ๒๕๑๕ กำหนดให้ผู้รับเหมาชั้นต้นต้องรับผิดชอบร่วมกับผู้รับเหมาช่วงซึ่งเป็นนายจ้างในค่าจ้าง ค่าล่วงเวลา ค่าทำงานในวันหยุด ค่าชดเชยในกรณีเลิกจ้าง เงินทดแทนในกรณีที่ลูกจ้างประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยถึงแก่ความตายเนื่องจากการทำงาน และการจ่ายเงินสมทบกองทุนเงินทดแทนโดยไม่มีข้อแม้ใด ๆ การรับผิดชอบกันหมายความว่า ถ้าผู้รับเหมาช่วงซึ่งเป็นนายจ้างไม่จ่ายเงินสมทบกองทุนเงินทดแทน ผู้รับเหมาชั้นต้นต้องจ่ายเงินสมทบดังกล่าวแทน ดังนั้น ในกรณีนี้ เมื่อบริษัทเต็ดตราไทยฯ ยังค้างชำระเงินสมทบกองทุนเงินทดแทนสำหรับปี พ.ศ. ๒๕๒๘ พ.ศ. ๒๕๒๙ และ พ.ศ. ๒๕๓๐ อยู่ บริษัทเวียไนน์ฯ ในฐานะที่เป็นผู้รับเหมาชั้นต้น จึงมีหน้าที่ต้องจ่ายเงินสมทบดังกล่าวแทน ถึงแม้ว่าบริษัทเวียไนน์ฯ จะได้จ่ายเงินค่างานทั้งหมดตามสัญญาจ้างเหมาช่วงให้บริษัทเต็ดตราไทยฯ ไปแล้วก็ตาม และบริษัทเวียไนน์ฯ เองก็ได้ยอมรับว่าบริษัทฯ มีหน้าที่ต้องจ่ายเงินสมทบดังกล่าวแทนบริษัทเต็ดตราไทยฯ ฉะนั้น จึงเป็นอันยุติได้ว่าบริษัทเวียไนน์ฯ ต้องรับผิดชอบจ่ายเงินสมทบแทนบริษัทเต็ดตราไทยฯ

สำหรับปัญหาที่ว่าบริษัทเวียไนน์ฯ จะต้องรับผิดชอบจ่ายเงินสมทบแทนบริษัทเต็ดตราไทยฯ เป็นจำนวนเงินเท่าใด เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่าบริษัทเต็ดตราไทยฯ ได้เริ่มทำงานและได้รับเงินค่างานตามสัญญาจ้างเหมาช่วงตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๒๘ ถึงปีพ.ศ. ๒๕๓๐ บริษัทเวียไนน์ฯ จึงไม่ต้องรับผิดชอบในเงินสมทบที่บริษัทเต็ดตราไทยฯ ค้างชำระอยู่สำหรับปี พ.ศ. ๒๕๒๗ คงต้องรับผิดชอบเฉพาะเงินสมทบสำหรับปี พ.ศ. ๒๕๒๘ ถึงปีพ.ศ. ๒๕๓๐ ที่ค้างชำระอยู่เท่านั้น แต่โดยที่สัญญาจ้างเหมาช่วงที่บริษัทเวียไนน์ฯ ได้ทำกับบริษัทเต็ดตราไทยฯ มิได้แยกเงินค่าจ้างไว้ให้ปรากฏว่าเป็นจำนวนจริง ๆ เท่าใดในการคำนวณหาจำนวนเงินค่าจ้างที่แท้จริงนั้นปรากฏตามคำชี้แจงของเจ้าหน้าที่กรมแรงงานว่าสำนักงานกองทุนเงินทดแทนได้นำวิธีการประเมินตรวจสอบค่าจ้างของกรมสรรพากรมาใช้ โดยทำการประเมินจำนวนเงินค่าจ้างที่จะใช้ในการคำนวณเงินสมทบที่บริษัทเวียไนน์ฯ จะต้องชำระจากจำนวนเงินค่าจ้างเหมาจ่ายทั้งหมดที่บริษัทเวียไนน์ฯ ได้จ่ายให้บริษัทเต็ดตราไทยฯ ตามสัญญาจ้างเหมาช่วงในอัตรา ๓๐% ของจำนวนเงินค่าจ้างเหมาจ่ายทั้งหมด ฉะนั้น บริษัทเวียไนน์ฯ จึงต้องรับผิดชอบจ่ายเงินสมทบจากจำนวนเงิน ๓๐% ของเงินค่าจ้างเหมาจ่าย

สำหรับปัญหาที่ว่าบริษัทเวียไนน์ฯ จะต้องจ่ายเงินเพิ่มตามกฎหมาย เพราะเหตุที่บริษัทเต็ดตราไทยฯ ได้จ่ายเงินสมทบกองทุนเงินทดแทนล่าช้าหรือไม่ นั้น เมื่อข้อ ๓^๒ ของประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๐๓ ฯ กำหนดให้ผู้รับเหมาชั้นต้นต้องรับผิดชอบร่วมกับผู้รับเหมาช่วงซึ่งเป็นนายจ้างแต่เฉพาะในเรื่องการจ่ายเงินสมทบกองทุนเงินทดแทนเท่านั้น ไม่รวมไปถึงการจ่ายเงินเพิ่มตามกฎหมายด้วย บริษัทเวียไนน์ฯ จึงไม่ต้องรับผิดชอบจ่ายเงินเพิ่มตามกฎหมายแทน

ผู้รับเหมาชั้นต้นร่วมรับผิดชอบกับผู้รับเหมาช่วงซึ่งเป็นนายจ้างในค่าจ้าง ค่าล่วงเวลา และค่าทำงานในวันหยุด ซึ่งต้องจ่ายให้แก่ลูกจ้างด้วย

ความในวรรคหนึ่งให้ใช้บังคับแก่การจ่ายค่าชดเชยในกรณีเลิกจ้างการจ่ายเงินทดแทนในกรณีที่ลูกจ้างประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยหรือถึงแก่ความตายเนื่องจากการทำงาน และการจ่ายเงินสมทบกองทุนเงินทดแทนด้วย

^๒ โปรดดูเชิงอรรถที่ (๑)

บริษัทเต็ดตราไทยฯ

สำหรับบุพพณธ์ของบริษัทเวีนนี้ฯ ที่ว่า อัตราเงินสมทบของบริษัทเต็ดตราไทยฯ ที่จะต้องจ่ายเข้ากองทุนเงินทดแทนสำหรับปี พ.ศ. ๒๕๒๘ พ.ศ. ๒๕๒๙ และ พ.ศ. ๒๕๓๐ จะต้องเป็นอัตรา ๑.๕% ซึ่งเป็นอัตราที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับประเภทกิจการการผลิตชิ้นส่วนประกอบด้วยโลหะเพื่อใช้ในการก่อสร้าง มิใช่อัตรา ๓% ที่สำนักงานกองทุนเงินทดแทนได้แจ้งไว้ในข้อนี้ คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๒) เห็นว่า ข้อ ๓^๓ ของประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง อัตราและวิธีเรียกเก็บเงินสมทบการจ่ายเงินทดแทนของสำนักงานกองทุนเงินทดแทน และการอุทธรณ์ ลงวันที่ ๑๑ มิถุนายน ๒๕๑๖ กำหนดว่า นายจ้างซึ่งได้จ่ายเงินสมทบมาแล้วสี่ปีปฏิทินติดต่อกัน อัตราเงินสมทบที่นายจ้างต้องจ่ายในปีถัดไปอาจเพิ่มขึ้นหรือลดลงได้ตามอัตราส่วนการสูญเสียของนายจ้างที่คำนวณจากช่วงระยะเวลาสามปีปฏิทินที่ผ่านมา โดยสำนักงานกองทุนเงินทดแทนจะแจ้งให้นายจ้างทราบเป็นปี ๆ ไปว่าอัตราเงินสมทบของนายจ้างในปีนั้น ๆ เป็นเท่าใด บริษัทเต็ดตราไทยฯ นั้นได้เริ่มจ่ายเงินสมทบกองทุนเงินทดแทนตั้งแต่เดือนมกราคม พ.ศ. ๒๕๑๙ ประเภทกิจการการผลิตชิ้นส่วนประกอบด้วยโลหะเพื่อใช้ในการก่อสร้าง อัตราเงินสมทบ ๑.๕% และข้อเท็จจริงปรากฏว่าสำนักงานกองทุนเงินทดแทนได้กำหนดอัตราเงินสมทบของบริษัทเต็ดตราไทยฯ สำหรับปี พ.ศ. ๒๕๒๗ พ.ศ. ๒๕๒๘ และ พ.ศ. ๒๕๒๙ เป็น ๓% และได้แจ้งให้บริษัทเต็ดตราไทยฯ ทราบแล้ว ฉะนั้น อัตราเงินสมทบที่จะใช้คำนวณหาจำนวนเงินสมทบที่บริษัทเวีนนี้ฯ จะต้องชำระแทนบริษัทเต็ดตราไทยฯ สำหรับปี พ.ศ. ๒๕๒๘ และ พ.ศ. ๒๕๒๙ คืออัตรา ๓% มิใช่อัตรา ๑.๕% ดังที่บริษัทเวีนนี้ฯ เข้าใจ

สำหรับปัญหาเรื่องอายุความในการที่จะเรียกให้ผู้รับเหมาชั้้นต้น ต้องรับผิดชอบในการจ่ายเงินสมทบกองทุนเงินทดแทนร่วมกับผู้รับเหมาช่วงซึ่งเป็นนายจ้างนั้น คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๒) เห็นว่า เมื่อกฎหมายว่าด้วยแรงงานอันได้แก่ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๐๓ ลงวันที่ ๑๖ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๑๕ และประกาศกระทรวงมหาดไทยซึ่งออกโดยอาศัยอำนาจตามประกาศของคณะปฏิวัติฉบับดังกล่าว ไม่ได้กำหนดอายุความในเรื่องนี้ไว้ อายุความในเรื่องนี้จึงมีกำหนดสิบปีตามบทบัญญัติมาตรา ๑๖๔^๔ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

^๓ ข้อ ๓ นายจ้างซึ่งต้องจ่ายเงินสมทบมาแล้วสี่ปีปฏิทินติดต่อกัน ให้จ่ายเงินสมทบตามตารางที่ ๑ ในปีถัดไปลดหรือเพิ่มอัตราเงินสมทบตามอัตราส่วนการสูญเสียของนายจ้างตามตารางที่ ๒ ท้ายประกาศนี้ด้วย

การคำนวณหาอัตราส่วนการสูญเสียตามวรรคหนึ่ง ให้สำนักงานกองทุนเงินทดแทนคำนวณอัตราส่วนการสูญเสียโดยเฉลี่ยของนายจ้างแต่ละคนย้อนหลังไปสามปีปฏิทินติดต่อกัน และนำผลที่คำนวณได้ไปใช้ในปีถัดจากปีที่คำนวณหาอัตราส่วนการสูญเสีย

อัตราส่วนการสูญเสียนั้น ให้นำเงินทดแทนซึ่งต้องจ่ายให้แก่ลูกจ้างแต่ละคน คำนวณเป็นร้อยละของเงินสมทบที่นายจ้างผู้นั้นต้องจ่ายในระยะเวลาเดียวกัน

^๔ มาตรา ๑๖๔ อันอายุความนั้น ถ้าไม่มีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่นท่านให้มีกำหนดสิบปี

สรุปแล้ว ในปัญหาที่กรมแรงงานขอหารือมานี้ คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๒) เห็นว่า บริษัทเวียนนี่ฯ ต้องรับผิดชอบจ่ายเงินสมทบกองทุนเงินทดแทนสำหรับปี พ.ศ. ๒๕๒๘ พ.ศ. ๒๕๒๙ และ พ.ศ. ๒๕๓๐ ที่บริษัทเต็ดตราไทยฯ ชำระอยู่ แต่ไม่ต้องรับผิดชอบสำหรับเงินเพิ่มตามกฎหมายที่เกิดขึ้นเพราะเหตุที่บริษัทเต็ดตราไทยฯ ชำระเงินสมทบกองทุนเงินทดแทนล่าช้า สำหรับจำนวนเงินสมทบที่บริษัทเวียนนี่ฯ ต้องรับผิดชอบนั้น จะต้องคำนวณจากจำนวนเงินค่าจ้างที่บริษัทเวียนนี่ฯ ได้จ่ายให้บริษัทเต็ดตราไทยฯ ตามสัญญาจ้างเหมาช่วงซึ่งเป็นอัตรา ๓๐% ของจำนวนเงินค่าจ้างเหมาจ่ายทั้งหมด และในอัตราที่สำนักงานกองทุนเงินทดแทนได้กำหนดให้บริษัทเต็ดตราไทยฯ ต้องชำระสำหรับปีนั้น ๆ คืออัตรา ๓% และอายุความที่จะเรียกให้บริษัทเวียนนี่ฯ ชำระเงินสมทบกองทุนเงินทดแทนบริษัทเต็ดตราไทยฯ นั้น มีกำหนดสิบปี

(ลงชื่อ) อมร จันทรสมบูรณ์

(นายอมร จันทรสมบูรณ์)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มีนาคม ๒๕๓๑